

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Erkännande och verkställighet av domar>Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs? Hur ser man till att domstolsavgöranden verkställs?

Österrike

1 Vad menas med verkställighet i civilrättsliga ärenden?

Verkställighet (vilket i Österrike kallas exekution eller utmätning) innebär att statliga tvångsåtgärder vidtas i syfte att driva in verkställbara fordringar och genomdriva krav.

I den österrikiska lagen om verkställighet (*Exekutionsordnung*) finns det olika typer av exekution:

Verkställighet för att driva in penningfordringar.

Verkställighet i syfte att genomdriva handlingar och motverka underlåtenhet.

Verkställighet för att driva in penningfordringar:

Vid verkställighet för att driva in penningfordringar ska borgenären i sin ansökan om indrivning välja vilka tillgångar han eller hon vill göra anspråk på (dvs. vid valet av verkställighetsmetod). I dylika fall kan borgenären bland annat välja mellan indrivning av lös egendom, indrivning av fordringar, i synnerhet löneexekution, och exekutiv auktion av fastigheter.

Verkställighet i syfte att genomdriva handlingar och motverka underlåtenhet:

Vid verkställighet i syfte att genomdriva handlingar och motverka underlåtenhet ska borgenären ansöka om tillämpning av den verkställighetsmetod som finns i lagen om verkställighet för att genomdriva sådana krav.

Verkställighet vid förbuds föreläggande sker genom att exekutionsdomstolen efter separat ansökan och på grund av sitt beslut om verkställighet ålägger den berörda parten böter. Vid varje ytterligare överträdelse ska exekutionsdomstolen efter separat ansökan ytterligare en gång ålägga den berörda parten böter eller alternativt utdöma ett fängelsestraff på sammanlagt ett år.

För att genomdriva en handling som en tredje part kan fullfölja beviljar domstolen efter separat ansökan en fullmakt åt den borgenär som väcker talan vid en verkställighetstvist, så att borgenären kan låta genomföra dessa handlingar på den ersättningskyldiga partens bekostnad.

Om en tredje part inte kan tillgodose kravet på fullföljande av en handling, och om fullföljandet samtidigt är beroende av att enbart den ersättningskyldiga parten själv kan genomföra detta av egen vilja, verkställs detta krav genom att domstolen på separat ansökan utdömer böter eller ett fängelsestraff på upp till sex månader sammanlagt för att anmoda den ersättningskyldiga parten att genomföra handlingen.

2 Vilken myndighet eller vilka myndigheter har befogenhet för verkställighet?

Den tingsrätt (dvs. distriktsdomstol, *Bezirksgericht*) som kontaktats för att genomdriva verkställighet är i princip den domstol som också utfärdar ett beslut om utmätning.

Ansvarig domstol på lokalt plan:

Indrivning av lös egendom och fordringar:

Vid indrivning av fordringar är den ansvariga domstolen den domstol som finns vid gäldenärens allmänna forum (dvs. hemvistforum, alltså domstolen på den ort där gäldenären har sin hemvist). Vid indrivning av lös egendom är det avgörande på vilken plats de föremål som ska beläggas med kvarstad befinner sig när utmätningsförfarandet inleds.

Exekutiv auktion av en fastighet:

Det är inskrivningsdomstolen (*Grundbuchgericht*) som är ansvarig inskrivningsmyndighet vid utmätning av fastigheter.

Efter beslutet om utmätning drivs förfarandet vidare av myndigheterna. Verkställighetsförfarandet leds antingen av en domare (vid exekutiv auktion av en fastighet) eller av assisterande domare (vid indrivning av lös egendom och fordringar). De assisterande domarna (*Rechtspfleger*) är särskilt utbildade handläggare inom rättsväsendet.

Verkställighetsåtgärder genomförs av särskilda exekutionstjänstemän (*Gerichtsvollzieher*), som i Österrike är handläggare inom rättsväsendet och som varken frilansar eller arbetar som företrädare eller ombud för den borgenär som väcker talan vid en verkställighetstvist. De agerar i huvudsak självständigt och är ålagda att fortsätta med verkställighetsförfarandet tills verkställigheten genomförts eller det står klart att verkställigheten inte kan genomföras.

Borgenären uppmanas att inlämna ansökan endast i sådana fall där det inte är möjligt för domstolen eller exekutionstjänstemannen att driva förfarandet vidare eller om det uppstår kostnader då myndigheterna utför sina officiella uppgifter. Borgenären kan emellertid ange ytterligare uppgifter redan i sin ansökan. Exempelvis i fråga om löneexekution kan borgenären avstå från att kräva att arbetsgivaren avger ett yttrande om huruvida löneuppgifterna stämmer och i så fall hur mycket gäldenären får i lön. I fråga om indrivning av lös egendom i sådana fall där gäldenären inte är anträffbar kan borgenären avstå från att kräva att lägenheten öppnas upp tvångsvis, vilket medför kostnader för en låsmed.

3 Under vilka förutsättningar kan en exekutionstitel utfärdas?

3.1 Förfarandet

Verkställighet för att driva in penningfordringar:

Verkställighetsförfarandet delas in i ett beslutsförfarande och ett förfarande för att genomdriva verkställigheten.

För att beslut om verkställighet ska kunna fattas krävs en ansökan av borgenären. I ansökan ska borgenären välja ut önskad verkställighetsmetod för att driva in fordran. Om borgenären vill driva in en fordran från en företagare väljer borgenären för det mesta alternativet indrivning av lös egendom samt inlämning av en förteckning över företagarens tillgångar (*Vermögensverzeichnis*). Inom ramen för detta förfarande försöker exekutionstjänstemannen se till att fordran betalas. Om detta inte lyckas beslagtar exekutionstjänstemannen de föremål som hittas. Om värdet på dessa föremål inte täcker in den utestående fordringen kräver borgenären att gäldenären ska inlämna en förteckning över sina tillgångar.

Om borgenären vill driva in en fordran som riktas till en konsument väljer borgenären för det mesta alternativet indrivning av lös egendom och löneexekution, samt kräver att gäldenären ska inlämna en förteckning över sina tillgångar. Borgenären kan välja löneexekution som alternativ även om han eller hon inte vet var gäldenären arbetar eller vem som utbetalar gäldenärens lön. Om borgenären inte vet detta måste han eller hon emellertid känna till den ersättningskyldiga partens födelsedatum. Då kan domstolen få fram uppgifter av de österrikiska socialförsäkringsorganens huvudorganisation om vilken arbetsgivare som betalar ut lönen. Det första steget är utmätning och överföring av gäldenärens lön. Om detta lyckas kommer indrivningen av lös egendom

att ske enbart efter separat ansökan från borgenären. Sedan försöker exekutionstjänstemannen se till att fordran betalas. Om detta inte lyckas beslagtar exekutionstjänstemannen de föremål som hittas. Om värdet på dessa föremål inte täcker in den utestående fordringen kräver borgenären att gäldenären ska inlämna en förteckning över sina tillgångar.

För en ansökan om indrivning ska borgenären använda ett formulär (E-Antr 1) eller lämna in sin ansökan enligt vissa formkrav. Det är inte nödvändigt att företrädas av en advokat för att inlämna en ansökan om indrivning.

3.2 Huvudförutsättningar

För att kunna genomdriva verkställighet måste den borgenär som har väckt talan vid en verkställighetstvist förfoga över en exekutionstitel, dvs. ett verkställbart beslut. Vidare behövs ett verkställighetsbevis (*Vollstreckbarkeitsbestätigung*). Sådana bevis utfärdas av exekutionsmyndigheten inom ramen för exekutionsförfarandet. Borgenären måste också känna till gäldenärens adress. Däremot behöver gäldenärens födelsedatum anges endast om borgenären vill ansöka om löneexekution men inte känner till vilken arbetsgivare som betalar ut lönen.

4 Verkställighetsåtgärder

4.1 Vilka tillgångar kan bli föremål för verkställighet?

En gäldenär är skyldig att svara för sina åtaganden med alla sina tillgångar, bortsett från sådana tillgångar som inte kan utmätas. I verkställighetsförfarandet inbegrips emellertid endast sådana tillgångar som borgenären vill göra anspråk på och som borgenären därför anger i sin ansökan om indrivning. Vid indrivning av lös egendom räcker det dock med att ansöka om att alla föremål som innehas av gäldenären ska beslagtas. Vid indrivning av fordringar ska borgenären ange namnet på den utomstående gäldenären, men detta gäller inte vid löneexekution. Borgenären kan ange att han eller hon inte känner denna utomstående gäldenär. Domstolen samlar in uppgifter om den utomstående gäldenären från de österrikiska socialförsäkringsorganens huvudorganisation om borgenären anger gäldenärens födelsedatum.

Borgenären kan också göra anspråk på följande verkställighetsobjekt: andra fordringar än lönefordringar, eller en del av den ersättningsskyldiga partens privata aktieföretag, och i fråga om den ersättningsskyldiga partens fastighet kan den borgenär som väcker talan vid en verkställighetstvist välja mellan tvångsvis genomdrivande av panträtt, tvångsförvaltning eller exekutiv auktion.

Vissa av gäldenärens tillgångar är undantagna från utmätning. Dessa beskrivs i delavsnittet om begränsningar i fråga om utmätningen.

4.2 Vilka är effekterna av en verkställighetsåtgärd?

Effekterna av verkställighetsåtgärderna beror på verkställighetsmetoden:

Indrivning av lös egendom:

Utmättningsbara föremål beläggs med kvarstad av exekutionstjänstemannen och därefter utauktioneras de.

Indrivning av fordringar, i synnerhet löneexekution:

Fordringen beläggs med kvarstad. Gäldenären förbjuds att förfoga över sin fordran och i synnerhet att driva in sin fordran. Bortsett från sådana fall där fordran inte kan utmätas kommer pengarna att överföras till borgenären.

Exekutiv auktion av en fastighet:

Fastigheten beläggs med kvarstad. Sådana rättshandlingar som gäldenären vidtar och som gäller fastigheten eller dess utrustning och som inte utgör en del av den egentliga myndighetsförvaltningen äger inte laga kraft gentemot borgenärerna eller den part som lagt det sista budet på fastigheten (*Ersteher*) efter att det noterats i fastighetsregistret att ett auktionsförfarande inletts. Om domstolen godkänt att fastigheten ska säljas till en köpare i en auktion kommer auktionen att fortsätta även om gäldenären säljer fastigheten.

Straffrättsliga påföljder blir aktuella om gäldenären undanhåller, skingrar, säljer eller skadar en del av sina tillgångar, eller om gäldenären uppger eller räknar med att han eller hon har en skuld som inte existerar, eller i övrigt minskar eller gör sken av att minska det verkliga värdet på sina tillgångar och därigenom hindrar eller minskar borgenärens möjligheter att få betalt för sina fordringar genom utmätning eller i ett pågående utmättningsförfarande. Om gäldenären förstör, skadar eller förvanskar egendom som belagts med kvarstad eller beslagtogs av myndigheterna, eller om gäldenären gör egendomen obrukbar eller antingen helt eller delvis överför egendomen på företagets rörelsetillgångar, gör gäldenären sig också skyldig till straff.

4.3 Hur länge gäller ett beslut om verkställighet?

Indrivningsåtgärderna fortsätter ända tills man lyckats slutföra dem eller tills de avbryts, till exempel därför att gäldenären betalade av sin skuld till borgenären medan verkställighetsförfarandet pågick. Undantagsvis kan utmätningen avslutas redan tidigare, till exempel om borgenären driver en löneexekution och om gäldenären byter arbetsplats.

Enligt lagen om verkställighet är det inte heller möjligt att skjuta upp verkställighetsförfarandet. Verkställighetsförfarandet kan emellertid skjutas upp i synnerhet om det väckts talan om ogiltigförklaring av exekutionstiteln, om det framställs ansökan på att utmätningen ska avslutas, eller om förfarandet överklagas och ett invändningsförfarande inleds (se ytterligare information under punkt 4). Likaså kan förfarandet skjutas upp om domstolens beslut om att godkänna indrivningen överklagas, om besvär anförs mot förfarandet för att genomdriva verkställighet, eller om ansökan inlämnas om att upphäva eller ändra på den verkställbarhetsförklaring (exekvatur) som vunnit laga kraft.

5 Kan beslut om verkställighet överklagas?

Beslut om verkställighet (i Österrike kallas detta *Exekutionsbewilligung*) kan överklagas på rättslig väg. Överklagandet ska riktas till appellationsdomstolen (överordnad delstatsdomstol, *Landesgericht*), men inlämnas vid ursprungsdomstolen (distriktsdomstolen, *Bezirksgericht*). Överklagandet ska inlämnas inom fjorton dagar. I princip rekommenderas att överklagandet sker med bistånd av en advokat. Överklagandet är ett uteslutande skriftligt förfarande med föreläggande av dokument, varvid det inte är tillåtet att åberopa nya grunder.

Om gäldenären under tiden har betalat av den fordran som ska drivas in kan gäldenären åberopa detta faktum antingen i samband med begäran att få göra invändningar (*Oppositionsantrag*) eller inom ramen för ett invändningsförfarande (och inte genom överklagande mot beslutet om verkställighet). Talan ska väckas vid den domstol som har fattat beslutet om verkställighet. I samband med talan kan den berörda parten även lämna in en begäran om uppskjutande av verkställigheten. Om domstolen godkänner denna talan så att den blir rättsligt bindande ska verkställigheten avbrytas av myndigheterna.

Om beslutet om verkställighet fattades inom ramen för ett förenklat förfarande, så beviljades rätten till utmätning uteslutande på grundval av de uppgifter som lämnats av den part som väckte talan i verkställighetstvist. I sådana fall kan gäldenären genom överklagande påvisa att det saknas en exekutionstitel som omfattar föremålet för utmätning och att det inte heller finns något verkställighetsbevis, eller att exekutionstiteln inte stämmer överens med de uppgifter som finns i ansökan om indrivning. En sådan talan ska riktas till den domstol som i egenskap av förstainstansrätt har utfärdat beslutet om verkställighet. Om en sådan talan väcks prövar domstolen om det finns någon sådan exekutionstitel som omfattar den fordran som ska drivas in. Tidsfristen för att väcka sådan talan är fjorton dagar.

6 Finns det några begränsningar för verkställighet, särskilt vad gäller gäldenärsskydd eller tidsfrister?

Begränsningar i fråga om utmätningen

Rent allmänt gäller begränsningen att utmätningen inte får utföras i större omfattning än vad som är nödvändigt för att tillgodose de anspråk som anges i beslutet om verkställighet.

I lagen föreskrivs det vissa begränsningar rörande verkställigheten till förmån för vissa personer eller sammanslutningar, enligt vad som anges nedan.

Om exekutionsåtgärder ska vidtas mot sådana inrättningar som behövs för kollektivtrafiken och som står under statlig tillsyn, och om dessa exekutionsåtgärder stör kollektivtrafiken, får åtgärderna vidtas endast i samförstånd med tillsynsmyndigheterna för dessa inrättningar.

Innan exekutionsåtgärder vidtas mot personer som arbetar i det österrikiska federala försvarets (*Bundesheer*) eller den österrikiska federala polisens (*Bundespolizei*) tjänst, behöver beslutet om verkställighet anmälas hos denna persons överordnade befäl.

Om exekutionsåtgärder ska vidtas i militära byggnader krävs föranmälan om denna åtgärd till byggnadens befälhavare, och dessutom ska en försvarsanställd som utsetts av befälhavaren vara närvarande.

Om personer som åtnjuter immunitet i Österrike på grundval av folkrätten eller om dessa personers utmättningsbara tillgångar och vistelseutrymmen är föremål för exekutionsåtgärder, får sådana åtgärder vidtas endast via det österrikiska federala justitieministeriet (*Bundesministerium für Justiz*) i samförstånd med det österrikiska federala utrikesministeriet som även ansvarar för EU-frågor och integration (*Bundesministerium für Europa, Integration und Äußeres*).

Verkställighet i syfte att driva in penningfordringar från en kommun eller en offentlig allmännyttig inrättning kan beviljas tillstånd endast om verkställigheten berör sådana tillgångar som inte inskränker de offentliga intressen som ska värnas av den berörda kommunen eller inrättningen, utan kan användas för att tillgodose borgenärens fordringar. Om syftet med verkställigheten är tvångsvis genomdrivande av avtalsenlig panträtt gäller denna inskränkning inte.

För att skydda den ersättningskyldiga parten är dessutom vissa tillgångar absolut undantagna från utmätning, till exempel följande:

Indrivning av lös egendom:

De husgeråd och föremål för personligt bruk som behövs för en anspråkslös livsföring.

Sådana ägodelar som behövs för att förbereda sig inför ett yrke eller för att utöva ett yrke, samt vissa läromedel som behövs för skolan.

Livsmedel och bränsle motsvarande fyra veckors förbrukning för den ersättningskyldiga parten och de familjemedlemmar som bor tillsammans med denne i det gemensamma hushållet.

Husdjur.

Den ersättningskyldiga partens familjebilder, brev och andra skrivelser, samt hans eller hennes bröllopsring.

Handikapphjälpmedel och hjälpmedel för vård av den ersättningskyldiga parten eller de familjemedlemmar som bor tillsammans med denne i det gemensamma hushållet, samt läkemedel och hjälpmedel som behövs för medicinsk behandling.

Föremål som används vid religionsutövning.

Kontanter motsvarande förbehållsbeloppet (existensminimum) vid utmätning, i fråga om penningutbetalningar fram till den betalningsfrist som följer omedelbart efter utmätningen, förutom i sådana fall där den ersättningskyldiga partens inkomster enligt lag inte kan utmätas eller endast kan utmätas i begränsad utsträckning.

Även exekutionstjänstemannen kan bortse från att beslagta föremål av ringa värde om det är uppenbart att den summa pengar som kan samlas in inte överstiger kostnaderna för utmätningen i sådana fall där den fortsätter eller slutförs.

Indrivning av penningfordringar (löneexekution):

Kostnadsersättning, så vitt de täcker in det extraarbete som behövs för att utöva näringsverksamhet.

Lagstadgade stöd som beviljas för att täcka det extraarbete som är förknippat med ett handikapp eller långvarigt vårdbehov, till exempel vårdersättning.

Lagstadgade stöd som används för att betala hyran eller täcka övriga boendekostnader.

Familjeförmåner.

Vissa lagstadgade kostnader som ersätts om ett barn föds, i synnerhet den schablonmässiga föräldrapenningen.

Vissa stöd som beviljas av arbetsförmedlingen.

Kostnadsersättning från den lagstadgade socialförsäkringen.

Dessutom kan i synnerhet nedanstående inte utmätas:

De vårdförmåner som beviljas enligt socialförsäkringslagarna.

Anspråk på uppdelning av brukskapitalet och besparingarna inom äktenskapet, om detta inte erkänts eller gjorts gällande på rättslig väg genom avtal eller uppgörelse.

I begränsad omfattning är det möjligt att utmäta förvärvsinkomster, pensionsutbetalningar och lagstadgade utbetalningar av stöd vid tillfällig arbetslöshet eller vid nedsatt arbetsförmåga. Förbehållsbeloppet vid utmätning (existensminimum), med hänsyn till hur stora utbetalningar det rör sig om och hur många personer den ersättningskyldiga parten är underhållsskyldig för. Förbehållsbeloppet vid utmätning höjs varje år och finns i tabellerna på hemsidan för det österrikiska federala justitieministeriet (*Bundesministerium für Justiz*), se

<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>. Enligt lagen beaktas den ersättningskyldiga partens eller borgenärernas särskilda behov i enstaka fall, eftersom det under vissa villkor är möjligt att ansöka om att förbehållsbeloppet vid utmätning höjs eller minskas.

Vid verkställighet på grund av underlåtenhet att betala lagstadgat underhållsbidrag minskas förbehållsbeloppet vid utmätning i allmänhet med 25 %.

I fråga om exekutionstitlar som gäller vräkning i sådana lägenheter som omfattas av den österrikiska lagen om hyresrätt (*Mietrechtsgesetz*, MRG) föreskrivs dessutom till skydd för den ersättningskyldiga parten att verkställigheten ska skjutas upp om hyresgästen riskerar att bli hemlös.

Tidsfrister för utmätningen

Förutom i undantagsfall (i fråga om exekutionstitlar som gäller vräkning enligt § 575 i den österrikiska civilprocessbalken, *Zivilprozessordnung*) har det inte fastställts några tidsfrister inom vilka ansökningar om indrivning ska inlämnas. Den ersättningskyldiga parten kan emellertid motverka utmätning genom att göra en invändning med motiveringen att fallet redan preskriberats. Preskriptionstiden för fordringar med lagakraftvunnen exekutionstitel (dvs. ett betalningsföreläggande, *Judikatsschulden*) är i allmänhet 30 år efter att exekutionstiteln vunnit laga kraft. Denna preskriptionstid förlängs till 40 år om exekutionstiteln gäller rättigheter för offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer. Det finns emellertid ett undantag gällande utbetalningar som förfaller till betalning i framtiden, förutsatt att det fastställts en kortare preskriptionstid för sådana utbetalningar enligt de allmänna preskriptionsbestämmelserna.

Preskriptionstiden avbryts varje gång ett beslut om verkställighet vinner laga kraft och börjar på nytt i den sista fasen av utmätningen eller när utmätningen avslutas.

I vissa fall finns det tidsbegränsningar för en ytterligare ansökan om indrivning eller för att fortsätta med verkställighetsförfarandet:

Om inga utmättningsbara föremål påträffades vid indrivning av lös egendom ska man visserligen godkänna en ny verkställighetsåtgärd eller en ny ansökan som inlämnas av en annan borgenär om indrivning av lös egendom vid en verkställighetstvist, men själva utmätningen ska ske först sex månader efter det senaste resultatlösa försöket till utmätning, såvida inte ett tidigare försök till utmätning verkade lovande.

Den borgenär som väcker talan vid en verkställighetstvist får ansöka om en löneexekution som gäller fordringar mot en okänd utomstående gäldenär först ett år efter ett tidigare beslut om indrivning av lös egendom. Denna tidsbegränsning gäller inte om den borgenär som väcker talan vid en verkställighetstvist kan tillstyrka att han eller hon först efter att ha inlämnat sin ansökan om indrivning av lös egendom fick höra att den ersättningskyldiga väntar på att få utmättningsbara lönefordringar utbetalda. Den ersättningskyldiga parten behöver inlämna en ny förteckning över sina tillgångar endast om borgenären kan tillstyrka att den ersättningskyldiga parten har fått nya tillgångar eller om det förlutit mer än ett år sedan förteckningen över tillgångar inlämnats.

I lagen om verkställighet finns det också tidsfrister i syfte att garantera ett snabbt genomförande. Således ska exekutionstjänstemannen se till att den första verkställighetsåtgärden vidtas inom fyra veckor, och att borgenären senast efter fyra månader underrättas om huruvida indrivningen genomförts eller vilka hinder det finns. Vid indrivning av lös egendom har borgenären rätt till verkställighet av kvarstad på den ersättningsskyldigas materiella egendom, men denna rätt till verkställighet upphör att gälla efter två år om försäljningen inte har fortsatt på vederbörligt sätt.

Senaste uppdatering: 22/08/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.